

Смірняя С.М.*к.е.н., доцент,**доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту,
Харківський національний університет міського господарства**імені О.М. Бекетова***Smirnaia Svitlana***O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv*

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: ЗАВДАННЯ УПРАВЛІННЯ ТА НАПРЯМИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE: TASKS OF MANAGEMENT AND DIRECTIONS OF THEIR IMPLEMENTATION

Анотація. У статті з'ясовано сутність фінансово-економічної безпеки підприємства як різновиду економічної безпеки та об'єкта управління. Автором акцентовано увагу на необхідності визнання цілей сталого розвитку України як пріоритету управління безпекою вітчизняних підприємств на сучасному етапі переходу до моделі соціально орієнтованої ринкової економіки. Зазначено доречність конкретизації завдань управління фінансово-економічною безпекою суб'єкта господарювання з огляду на включення до них інноваційного імперативу під час реалізації фінансово-економічних інтересів підприємства. Виявлено роль запровадження інновацій у господарську діяльність вітчизняних підприємств та їх інвестиційної підтримки у зміцненні фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання, що сприятиме створенню передумов економічного зростання й забезпеченню сталого та безпечного розвитку.

Ключові слова: фінансово-економічна безпека підприємства, цілі сталого розвитку, завдання управління безпекою, фінансово-економічні інтереси, інновації.

Постановка проблеми. На етапі ринкових перетворень економіки України та переходу на модель соціально орієнтованої ринкової економіки нагальною є проблема забезпечення економічного зростання та соціального прогресу за умов збереження довкілля. Це триєдине завдання, визнане світовою спільнотою безумовним пріоритетом подальшого розвитку людства, набуло всебічного обговорення в широких колах суспільства на Саміті ООН зі сталого розвитку у 2015 році. Передумовою для обговорень стратегічного бачення подальшого й безпечного розвитку послугувала сформована у світі наприкінці ХХ століття концепція сталого розвитку, яка передбачає такий розвиток, що задовольняє потреби нинішнього покоління, не перешкоджаючи можливостям прийдешніх поколінь задовольняти свої власні потреби.

З огляду на невідкладність створення міцних основ для подальшого планування розвитку нашої країни та визначення його напрямів на довгострокову перспективу, відповідно до загального бачення орієнтирів розвитку світового співтовариства, затверджених на Саміті ООН у рамках 70-ї сесії Генераль-

ної асамблеї ООН, Україна на засіданні Уряду в кінці 2017 року представила Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» [1], де було визначено основні положення й чіткі вектори стратегічного руху країни для досягнення сталого розвитку. В доповіді наведено результати адаптації 17 глобальних цілей сталого розвитку з урахуванням особливостей національного розвитку та розроблено на цій основі національну систему, що включає 86 завдань національного розвитку та 172 показники для їх моніторингу. У 2019 році Президент України підписав Указ «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» [2], в якому задля забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства й держави проголошується дотримання цілей сталого розвитку України на перспективний період, серед яких наголошується на сприянні поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, а також на створенні стійкої інфраструктури, сприянні всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.

З урахуванням специфіки національного розвитку слід зазначити, що в сучасних умовах економічних перетворень, які відбуваються в нашій країні на макроекономічному рівні та охоплюють рівень мікроекономіки, доречним є акцентування уваги на створенні підстав для сталого розвитку вітчизняних підприємств. З огляду на набуття все більшого значення безпечового аспекту їх існування в умовах невизначеності ринкового середовища та необхідності забезпечення стабільності господарської діяльності суб'єктів підприємництва актуалізується проблема ефективного управління економічною безпекою підприємства загалом та її різновидів зокрема, наприклад фінансово-економічною безпекою як однією з базових складових частин безпекової системи суб'єкта господарської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових досліджень у царині безпекології свідчить про те, що питанням забезпечення економічної безпеки підприємств та окремих її різновидів присвячено значну низку наукових праць. Зокрема, вагомий внесок у зазначену сферу теорії безпекології зробили такі вітчизняні й зарубіжні вчені, як В.М. Антоненко, Т.Г. Васильців, Юй Дзянбо, В.Я. Карковська, Т.В. Кравченко, О.М. Марченко, О.П. Микитюк, І.П. Мойсенко, Н.О. Москаленко, І.П. Отенко, К.В. Петренко, Н.Ю. Подольчак, Ю.О. Русіна,

Н.Г. Сейсебаєва, Ю.Л. Якубенко, Т.М. Янковець [3–15]. Наукові доробки у безпековій сфері на сучасному етапі розвитку науки підтверджують виділення економічної безпекології як окремої галузі знань. Вчені зазначають, що останнім часом у науковому обігу активно застосовується категорія «фінансово-економічна безпека підприємства», котра розглядається як об'єкт управління, що дало змогу виокремити певні елементи системи управління безпекою підприємства.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте подальшої конкретизації потребують ключові елементи управління в безпековій сфері суб'єкта господарювання з огляду на вимоги часу, зокрема питання узгодження завдань управління фінансово-економічною безпекою підприємства з цілями сталого розвитку.

Мета статті. Головною метою роботи є проведення оглядового аналізу підходів до визначення завдань управління фінансово-економічною безпекою підприємства на сучасному етапі економічного розвитку та їх конкретизація з виявленням можливих напрямів реалізації в контексті переходу на модель сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу. Вдосконалення теоретико-методологічних підходів до трактування ключових категорій сучасної безпекології приводить до виділення й застосування в науковому обігу різноманітних видів економічної безпеки з огляду на акцентування уваги на окремих аспектах зазначеного поняття та дослідження певних складових частин безпекової системи підприємства, які в теорії безпекології набувають самостійного значення. Так, останніми роками все частіше в науковій та спеціальній навчальній літературі під час з'ясування сутності понять «економічна безпека підприємства» та «система економічної безпеки підприємства» застосовується категорія «фінансово-економічна безпека підприємства», котра з позицій менеджменту розглядається як об'єкт управління. Формування фінансово-економічної безпеки й виділення її як окремої категорії економічної безпекології пояснюється тим, що рівень фінансової складової частини економічної безпеки підприємства визначає його можливості забезпечувати функціонування інших складових частин його економічної безпеки. Незважаючи на те, що саме фінансова складова частина посідає центральне місце в системі економічної безпеки, оскільки як виражає мету діяльності підприємства, так і узагальнює результати його господарської діяльності, проте, як зазначає Н.Ю. Подольчак [3, с. 3], економісти досі не дійшли згоди щодо найточнішого та найповнішого формулювання поняття фінансово-економічної безпеки підприємства.

Під час визначення сутності фінансово-економічної безпеки організації дослідники І.П. Отенко та Н.О. Москаленко [4, с. 14, 18] підкреслюють зростаючу актуальність застосування цього терміна та зазначають, що ключова роль фінансово-економічної безпеки полягає у захисті сталого функціонування, тому її визначають як:

- стан найбільш ефективного використання ресурсів, який проявляється в показниках прибутковості та рентабельності, а також у якості управління основними й оборотними засобами;
- сукупність робіт із забезпечення максимально високого рівня платоспроможності та ліквідності оборотних коштів;
- процес запобігання збиткам від негативних внутрішніх і зовнішніх впливів на економічну безпеку.

Надійність системи фінансово-економічної безпеки підприємства та достатність фінансових ресурсів як підтримують стабільність його поточної діяльності відповідно до визначеної

мети, так і гарантують належний рівень безпеки в довготривалій перспективі, що створює певні передумови для забезпечення сталого розвитку підприємства.

Докладний аналіз наукових поглядів учених щодо з'ясування внутрішньої сутності поняття «фінансово-економічна безпека підприємства» через різні акценти у його змістовому навантаженні наводить В.М. Антоненко [5, с. 2]. Сучасні наукові доробки щодо розуміння сутності зазначеної категорії економічної безпекології доводять, що здебільшого превалюють підходи, котрі визначають її як певний стан підприємства, який характеризується захищеністю життєво важливих інтересів суб'єкта від негативної дії зовнішніх і внутрішніх загроз. У межах дослідження, на нашу думку, серед сучасних підходів до трактування цих дефініцій з огляду на пріоритет досягнення цілей сталого розвитку більш точно й повне визначення наводять дослідники І.П. Мойсеєнко та О.М. Марченко [6, с. 26], коли фінансово-економічна безпека підприємства розуміється як такий фінансово-економічний стан підприємства, який забезпечує захищеність його фінансово-економічних інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз та створює необхідні фінансово-економічні передумови для стійкого розвитку в поточному та довгостроковому періодах. Такий принциповий підхід цілком узгоджується з постулатами концепції сталого й безпечного розвитку, відповідаючи цілям сталого розвитку, й створює можливості щодо формування підстав для стабільної господарської діяльності підприємства та забезпечення зростання економічного потенціалу суб'єкта підприємництва. У наведеному формулюванні відображаються ті ключові ознаки фінансово-економічної безпеки, за якими її ідентифікують:

– безпека трактується як певний стан підприємства, пов'язаний із визначальною властивістю безпекової системи, а саме захищеністю від можливих загроз внутрішнього й зовнішнього середовища;

– з боку безпекової системи захисту підлягають розгляду важливі інтереси суб'єкта господарської діяльності, пов'язані з місією організації та метою існування підприємства, тобто безпека розуміється як гарантія життєздатності підприємства та реалізації його фінансово-економічних інтересів;

– безпека розглядається як здатність до саморозвитку й прогресу завдяки створенню необхідних фінансово-економічних передумов для сталого (стійкого) розвитку суб'єкта господарської діяльності через модернізацію виробництва, залучення інвестицій та впровадження інновацій, що, зрештою, позитивно позначається на забезпеченні стійкості й саморозвитку національної економіки.

З позицій менеджменту фінансово-економічна безпека підприємства підлягає керуванню, ефективність якого залежить від узгодженої системи управління безпекою, котра орієнтована на досягнення необхідного рівня фінансово-економічної безпеки та протидію нестабільзуючим факторам, як справедливо зазначає дослідниця у сфері управління безпекою Ю.О. Русіна [7, с. 141]. Особливості управління фінансово-економічною безпекою підприємства обумовлюються всією системою управління суб'єктами господарювання та можливістю досягнення головних цілей їх діяльності, отже, особливу увагу слід звертати на ув'язування цілей і завдань управління фінансово-економічною безпекою зі стратегічними планами підприємства [4, с. 57].

Одним з головних чинників організації фінансово-економічної безпеки підприємства є організація її управління. Під управлінням фінансовою складовою частиною економічної безпеки підприємства розуміється свідомий цілеспрямований вплив із

боку суб'єктів управління підприємством і системою його безпеки на суб'єкти безпеки, який здійснюється задля спрямування їх дій на зниження рівня загроз і ризиків, а також попередження небажаних результатів фінансової діяльності [8, с. 96].

Управління фінансово-економічною безпекою є невід'ємною складовою частиною механізму управління організацією, тому має бути підпорядковане виконанню стратегічних цілей та місії організації, втілювати її цінності [4, с. 55]. Серед базових елементів механізму управління безпекою підприємства виокремлюють головну мету, цільові настанови та завдання управління як основоположні складові частини, що відображають пріоритетні вектори управлінського впливу з огляду на гарантування безпеки в загальній системі менеджменту підприємства. Головною метою управління фінансово-економічною безпекою підприємства є забезпечення його стійкого й максимально ефективного функціонування, створення високого потенціалу розвитку й зростання в майбутньому. Цільовими настановами управління фінансово-економічною безпекою підприємства є захист фінансово-економічних інтересів від різних загроз і небезпек та забезпечення високого рівня фінансово-економічної безпеки. В процесі реалізації своєї головної мети, якою є управління фінансово-економічною безпекою відповідно до цільових настанов, підприємство скеровує свої дії на вирішення найбільш загальних завдань, які можна узагальнити за такими трьома напрямками [8, с. 97]: встановлення системи пріоритетних фінансових інтересів, що потребують захисту в процесі фінансового розвитку підприємства; ідентифікація й прогнозування внутрішніх та зовнішніх загроз реалізації фінансових інтересів підприємства; забезпечення ефективної нейтралізації загроз фінансовим інтересам підприємства. Напрямами реалізації окреслених завдань управління безпекою підприємства у сфері його фінансово-економічної діяльності є такі:

- перший напрям завдань реалізується шляхом пошуку дієвих способів максимізації ринкової вартості підприємства та їх ранжирування за критерієм ефективності;

- реалізація другого напрямку завдань передбачає ідентифікацію та виявлення реальних і потенційних загроз фінансово-економічним інтересам підприємства в розрізі аналізу окремих чинників впливу деструктивного характеру;

- за третім напрямком завдань їх реалізація здійснюється шляхом відбору найбільш ефективних механізмів попередження негативного впливу зовнішніх і внутрішніх чинників та мінімізації фінансових ризиків.

Щодо базових елементів, що формують систему управління фінансово-економічною безпекою підприємства, науковець у роботі [7, с. 141] серед завдань управління безпекою узагальнює такі: захищеність фінансово-економічних інтересів; попередження кризових явищ; обґрунтування системи заходів щодо усунення та мінімізації ймовірних ризиків; формування дієвого механізму забезпечення управління фінансово-економічною безпекою.

Подібною спрямованості завдань управління фінансово-економічною безпекою підприємства дотримується також автор роботи [9, с. 132]. На його думку, основними завданнями управління безпекою слід вважати встановлення системи пріоритетних інтересів, які необхідно захистити в процесі розвитку суб'єктів господарювання; виявлення й прогнозування дії внутрішніх і зовнішніх загроз фінансово-економічній безпеці підприємств; прогнозування й попередження кризових явищ; забезпечення ефективного механізму протистояння загрозам

фінансово-економічній безпеці підприємств і розроблення заходів щодо їх ліквідації та методів оцінювання ефективності цих заходів. Водночас реалізацію зазначених завдань пропонується здійснювати в процесі управління фінансово-економічною безпекою підприємств за такими етапами: виявлення пріоритетних фінансових інтересів та розроблення стратегії розвитку підприємства; аналіз наявних загроз фінансово-економічній безпеці; оцінювання рівня фінансово-економічної безпеки підприємства; розроблення заходів із забезпечення фінансово-економічної безпеки, відповідних рекомендацій та планування бюджету вжиття комплексу заходів; контроль за ходом вжиття заходів безпеки; коригування системи фінансово-економічної безпеки, що гарантуватиме її належний рівень.

Об'єктивні потреби підприємства, що спрямовані на формування та досягнення головних цілей фінансово-економічної діяльності й розвитку, формують систему фінансово-економічних інтересів підприємства [10, с. 220]. До системи фінансово-економічних інтересів підприємства, які потребують захисту від можливих негативних впливів в процесі господарської діяльності, відносять головний та пріоритетні інтереси [11, с. 196; 6, с. 28]: максимізація ринкової вартості; зростання рівня доходності власного капіталу; достатність фінансових ресурсів для розвитку підприємства; фінансова стабільність підприємства на всіх етапах його розвитку; мінімізація фінансових ризиків; ефективність інвестиційно-інноваційної діяльності.

У рамках дослідження особливо слід підкреслити своєчасність акцентування уваги на ролі інвестицій в інновації на сучасному етапі ринкових перетворень як вагомого чинника підвищення конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів господарювання та забезпечення належного рівня їхньої безпеки. З огляду на це доречним є включення до системи завдань управління фінансово-економічною безпекою підприємств інноваційного імперативу підприємницької діяльності, що має бути відображеним у системі фінансово-економічних інтересів підприємства, які підлягають захисту з боку системи безпеки. Такий підхід цілком узгоджується з парадигмою Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (щодо сприяння реалізації (п. п. 8, 9) [2]).

На важливість стимулювання інноваційної активності вітчизняних підприємств як суттєвого чинника посилення інноваційної компоненти економічної безпеки підприємництва вказує дослідник економічної безпекології Т.Г. Васильців [12, с. 283–284], підкреслюючи, що на сучасному етапі ринкових перетворень інноваційна діяльність підприємств є запорукою підвищення національної конкурентоспроможності.

У сучасних умовах посилення конкуренції підприємства вимушені постійно шукати шляхи підвищення прибутковості своєї діяльності та забезпечувати подальший розвиток. Як зазначає дослідник інноваційних стратегій промислових підприємств Т.М. Янковець [13, с. 33], одним з ефективних та водночас складних завдань у цьому напрямі є впровадження інновацій, вирішенню якого сприяє застосування стратегічного управління, що дає змогу спрогнозувати попит, забезпечити конкурентоспроможність продукції, досягти конкурентних переваг та ефективно розвиватися у довгостроковій перспективі. Проблема використання інновацій у забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємства залежить від фінансування та інвестування в інноваційний розвиток господарюючого суб'єкта. Для її вирішення потрібно розробити ефективний механізм інноваційного розвитку підприємства в системі управління його безпекою [14, с. 3], отже, відповідне

завдання щодо всебічного підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства має бути включене до системи завдань управління фінансово-економічною безпекою суб'єкта господарської діяльності.

Слід зазначити, що під час реалізації фінансово-економічних інтересів сучасного підприємства щодо забезпечення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності необхідно враховувати наявні загрози, пов'язані з інвестиційно-інноваційним складником системи економічної безпеки [15, с. 82], а саме досить низький рівень фінансування науково-технічних робіт; слабкий розвиток інфраструктури трансферу технологій; зниження експорту та зростання імпорту наукоємних товарів; слабкий рівень інформатизації інноваційної сфери; недосконалості стимулюючу та податкову політику держави; повільний розвиток ефективних форм інноваційної діяльності. Зусилля всіх зацікавлених суб'єктів у сфері зміцнення інноваційної компоненти економічної безпеки підприємництва мають бути спрямовані на подолання зазначених загроз безпековому стану як учасників ринкових відносин на мікроекономічному рівні, так і суб'єктів на макроекономічному рівні.

Отже, чітке формулювання завдань у системі управління фінансово-економічною безпекою підприємства, їх осучаснення з огляду на цілі сталого й безпечного розвитку відповідно до викликів сьогодення, підпорядкування загальної меті й цільовим настановам управління безпекою, а також узгодження зі стратегічною метою ефективного функціонування суб'єкта господарювання є значущими елементами, які впливають на формування й реалізацію безпекової стратегії суб'єкта підприємництва як за окремими функціональними складовими частинами економічної безпеки, так і загалом на стан економічної безпеки підприємства та забезпечення економічного зростання.

Висновки і пропозиції. Управління фінансово-економічною безпекою входить до загальної системи управління безпекою, при цьому вона забезпечує реалізацію управлінських рішень переважно у сфері фінансово-економічної діяльності суб'єкта господарської діяльності. З огляду на вимоги часу щодо реалізації Цілей сталого розвитку України та його стратегічного планування важливим є врахування безпекового аспекту в системі управління вітчизняними підприємствами.

З огляду на це доцільними вважаються адаптація завдань управління фінансово-економічною безпекою підприємств до сучасних вимог широкого запровадження інновацій у діяльність суб'єктів господарювання та включення до комплексу завдань управління безпекою інноваційного компонента під час реалізації фінансово-економічних інтересів підприємства. Конкретизація завдань управління фінансово-економічною безпекою підприємств на сучасному етапі переходу до моделі соціально орієнтованої ринкової економіки має відбуватися через узгодження завдань управління безпекою суб'єктів господарської діяльності з цілями сталого розвитку, які в економічній сфері передбачають всебічну підтримку запровадження інновацій та забезпечення стійкого економічного зростання, що загалом сприятиме досягненню прогресу та створенню умов для сталого й безпечного розвитку.

Література:

1. Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. *Sustainable development Goals /* Міністерство економічного розвитку і торгівлі. 2017. 176 с. URL: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (дата звернення: 02.05.2020).
2. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересня 2019 року

- № 722/2019 / Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 02.05.2020).
3. Подольчак Н.Ю., Карковська В.Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навчальний посібник. Львів : Львівська політехніка, 2014. 268 с.
4. Отенко І.П., Москаленко Н.О. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 224 с.
5. Антоненко В.М., Певтієва С.С. Система забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4387> (дата звернення: 05.05.2020).
6. Мойсеєнко І.П., Марченко О.М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : навчальний посібник. Львів, 2011. 380 с.
7. Русіна Ю.О., Уланова К.О. Удосконалення управління фінансово-економічною безпекою підприємства. *Інтернаука*. 2017. № 14(36). С. 140–143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_14_30 (дата звернення: 09.05.2020).
8. Сейсебаєва Н.Г. Завдання управління фінансовою складовою економічної безпеки підприємства та шляхи їх реалізації в українських умовах господарювання. *Сучасні механізми забезпечення соціально-економічної безпеки на макро- та мікрорівнях* : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 19 травня 2017 року. Дніпро, 2017. С. 96–97. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2536/1/Теми_конференції%2019.05.17.pdf (дата звернення: 30.05.2020).
9. Дзянбо Юй. Особливості управління фінансово-економічною безпекою будівельних корпоративних підприємств у сучасних умовах господарювання. *Економічний аналіз*. 2014. № 2. Т. 17. С. 128–135.
10. Якубенко Ю.Л., Стрижак Я.І. Сутність фінансово-економічної безпеки малих підприємств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. Вип. 5(05). С. 219–223. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/YAkubenko-YU.L.-Strizhak-YA.I..pdf> (дата звернення: 12.05.2020).
11. Смірная С.М. Формування стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства. *Modern Economics*. 2018. Вип. 8. С. 190–198. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/formation-of-the-financial-and-economic-security-strategy-of-the-enterprise> (дата звернення: 20.05.2020).
12. Васильців Т.Г. та ін. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2012. 386 с.
13. Янковець Т.М. Реалізація інноваційних стратегій для досягнення конкурентних переваг. *Проблеми науки*. 2012. № 12. С. 33–40. URL: <http://dSPACE.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/51127/07-Yankovets.pdf?sequence=1> (дата звернення: 25.05.2020).
14. Бондаренко А.С., Янковець Т.М. Інвестиції в інновації – шлях до зміцнення фінансово-економічної безпеки підприємства. *Інвестиційно-інноваційна складова фінансово-економічної безпеки на національному, регіональному та мікрорівні в контексті сталого розвитку* : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Київ, 20 березня 2015 року. Київ, 2015. URL: <https://knutd.edu.ua/our-publication/533/683> (дата звернення: 25.05.2020).
15. Петренко К.В., Микитюк О.П., Кравченко Т.В. Системоутворюючі чинники економічної безпеки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 27. С. 80–83. URL: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/27-1-2017/20.pdf> (дата звернення: 10.05.2020).

References:

1. Ministry of Economic Development and Trade (2017) *Cili stalogho rozvytku: Ukrajinna. Nacionaljna dopovidj 2017* [Sustainable development Goals: Ukraine. National Report 2017], Kyiv. Available at: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf (accessed 2 May 2020).
2. President of Ukraine (2019) *Pro Cili stalogho rozvytku Ukrajinny na period do 2030 roku* [About the Sustainable Development Goals

- of Ukraine for the period up to 2030]. Decree of the President of Ukraine 30.09.2019, no. 722/2019. Available at: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (accessed 2 May 2020).
3. Podoljchak N.J., Karkovs'ka V.J. (2014) Orghanizacija ta upravlinnja systemoju finansovo-ekonomichnoji bezpeky [Organization and management of the financial and economic security system]. Lviv : Lviv Politechnic. (in Ukrainian)
 4. Otenko I.P., Moskalenko N.O. (2016) Orghanizacija ta upravlinnja systemoju finansovo-ekonomichnoji bezpeky [Organization and management of the financial and economic security system]. Kharkiv : KhNEU named after S. Kuznets. (in Ukrainian)
 5. Antonenko V.M., Pjevtijeva S.S. (2015) Systema zabezpechennja finansovo-ekonomichnoji bezpeky pidpryjemstv [The system of financial and economic security of enterprises]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy] (electronic journal), no. 10. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4387> (accessed 5 May 2020).
 6. Moiseienko I.P., Marchenko O.M. (2011) *Upravlinnia finansovo-ekonomichnoju bezpekoiu pidpryjemstva* [The financial and economic security management of enterprise]. Lviv. (in Ukrainian)
 7. Rusina J.O., Ulanova K.O. (2017) Udoskonalennja upravlinnja finansovo-ekonomichnoju bezpekoiu pidpryjemstva [Improving the management of financial and economic security of the enterprise]. *Internauka* [Internauka] (electronic journal), no. 14(36), pp. 140–143. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_14_30 (accessed 9 May 2020).
 8. Sejsebajeva N.G. (2017) Zavdannja upravlinnja finansovoju skladovoju ekonomichnoji bezpeky pidpryjemstva ta shljakhy jikh realizaciji v ukrajins'kykh umovakh ghospodarjuvannja [Tasks of management of a financial component of economic safety of the enterprise and ways of their realization in the Ukrainian conditions of managing]. Proceeding of the *Suchasni mekhanizmy zabezpechennja socialjno-ekonomichnoji bezpeky na makro- ta mikrorivnjakh : I Mizhnarodna nauk.-prakt. konf. (Ukraine, Dnipro, May 19, 2017)*. Dnipro, pp. 96–97. Available at: http://biblio.umfs.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2536/1/Тези_конференц%2019.05.17.pdf (accessed 30 May 2020).
 9. Džjanbo Juj (2014) Osoblyvosti upravlinnja finansovo-ekonomichnoju bezpekoiu budivel'nykh korporatyvnykh pidpryjemstv u suchasnykh umovakh ghospodarjuvannja [Features of financial and economic management of construction corporate enterprises in modern business conditions]. *Economic analysis*, no. 2(17), pp. 128–135.
 10. Jakubenko J.L., Stryzhak J.I. (2016) Sutnistj finansovo-ekonomichnoji bezpeky malykh pidpryjemstv [The essence of financial and economic security of small enterprises]. *Skhidna Jevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnja* [Eastern Europe: Economy, Business and Management] (electronic journal), vol. 5(05), pp. 219–223. Available at: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/YAkubenko-YU.L.-Strizhak-YA.I.pdf> (accessed 12 May 2020).
 11. Smirnaia S.M. (2018) Formuvannja strateghiji finansovo-ekonomichnoji bezpeky pidpryjemstva [Formation of the strategy of financial and economic security of the enterprise]. *Modern Economics* [Modern Economics] (electronic journal), vol. 8 (2018), pp. 190–198. Available at: <https://modecon.mnau.edu.ua/formation-of-the-financial-and-economic-security-strategy-of-the-enterprise> (accessed 20 May 2020).
 12. Vasylytsiv T.H. (2012) *Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpryjemstv Ukrainy: stratehija ta mekhanizmy zabezpechennja* [Financial and economic security of Ukrainian enterprises: strategy and support mechanism]. Lviv : Liha-Pres. (in Ukrainian)
 13. Jankovec T.M. (2012) Realizacija innovacijnykh strateghij dlja dosjaghnennja konkurentnykh perevagh [Implementation of innovative strategies to achieve competitive advantages]. *Problemy nauky* [Problems of science] (electronic journal), no. 12, pp. 33–40. Available at: <http://dSPACE.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/51127/07-Yankovets.pdf?sequence=1> (accessed 25 May 2020).
 14. Bondarenko A.S., Jankovec T.M. (2015) Investyciji v innovaciji – shljakh do zmicnennja finansovo-ekonomichnoji bezpeky pidpryjemstva [Investing in innovation is a way to strengthen the financial and economic security of the enterprise]. Proceeding of the *Investycijno-innovacijna skladova finansovo-ekonomichnoji bezpeky na nacional'nomu, regional'nomu ta mikrorivni v konteksti stalogo rozvytku Investycijno-innovacijna skladova finansovo-ekonomichnoji bezpeky na nacional'nomu, regional'nomu ta mikrorivni v konteksti stalogo rozvytku: Mizhnarodna nauk.-prakt. internet-konf. (Ukraine, Kyiv, March 20, 2015)*. Kyiv, pp. 96–97. Available at: <https://knu.edu.ua/our-publication/533/683> (accessed 25 May 2020).
 15. Petrenko K.V., Mykytjuk O.P., Kravchenko T.V. (2017) Systemoutvorjujuchi chynnyky ekonomichnoji bezpeky [System-forming factors of economic security]. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnogo ghumanitarnogo universytetu* [Scientific Bulletin of the International Humanities University] (electronic journal), no. 27, pp. 80–83. Available at: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/27-1-2017/20.pdf> (accessed 10 May 2020).

Аннотация. В статье выяснена сущность финансово-экономической безопасности предприятия как разновидности экономической безопасности и объекта управления. Автором акцентировано внимание на необходимости признания целей устойчивого развития Украины в качестве приоритета управления безопасностью отечественных предприятий на современном этапе перехода к модели социально ориентированной рыночной экономики. Указана уместность конкретизации заданий управления финансово-экономической безопасностью субъекта хозяйствования с учетом включения в них инновационного императива при реализации финансово-экономических интересов предприятия. Выявлена роль внедрения инноваций в хозяйственную деятельность отечественных предприятий и их инвестиционной поддержки в укреплении финансово-экономической безопасности субъектов хозяйствования, что будет содействовать созданию предпосылок экономического роста и обеспечению устойчивого и безопасного развития.

Ключевые слова: финансово-экономическая безопасность предприятия, цели устойчивого развития, задания управления безопасностью, финансово-экономические интересы, инновации.

Summary. The current stage of development of the national economy is characterized by the transition to a model of socially oriented market economy. This highlights the problem of creating the preconditions for sustainable development. It is urgent to solve the problems of further development of society, the prospect of which the world community has recognized the postulates of the concept of sustainable and secure development. Under modern conditions there is an urgent need to solve the threefold task of ensuring economic growth and social progress while preserving the environment. In this context security aspects of all spheres of life are becoming increasingly important. Developments on strategic planning of economic activity of business entities and management of its security component are especially relevant. In recent years operating in the categories of economic security has become common in the scientific community. Today safety is distinguished in security theory as a special field of knowledge. Regarding the use of tools and mechanisms to ensure the economic security of enterprises to ensure sustainable and secure development it is appropriate to specify the tasks of managing the financial and economic security of the entity. The tasks of managing the economic security of enterprises should include an innovation imperative in the realization of financial and economic interests of the enterprises. The basis for this statement should be considered a document adopted by the country's leadership which sets out the goals of sustainable development of Ukraine. According to this document in the field of economic activity the key to sustainable development of our state is the promotion of progressive and comprehensive sustainable economic growth. The goal of sustainable development is also to create a sustainable infrastructure and promote inclusive and sustainable industrialization and innovation. At the present stage of market transformations stimulating the innovative activity of domestic enterprises is the key to increasing national competitiveness. The role of introducing innovations in the economic activity of domestic enterprises and their investment support is to strengthen the financial and economic security of economic entities. This approach helps to create the preconditions for economic growth and ensure sustainable development. Among the basic elements of the security management mechanism of the enterprise are the main purpose and target guidelines and management tasks as the basic components. These components reflect the priority vectors of managerial influence in terms of ensuring security in the overall management system of the enterprise. Given the requirements of the time emphasis should be placed on the needs to subordinate the tasks of management in the field of business security to the strategic goals and guideline of the paradigm of sustainable development of Ukraine. It is also important to unconditionally recognize them as a priority of financial and economic security management of domestic enterprises at the current stage of market transformation and the transition to a model of sustainable and secure development.

Keywords: financial and economic security of the enterprise, sustainable development goals, security management tasks, financial and economic interests, innovation.